

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
ГР. БЛАГОЕВГРАД

Благоевград :2700, ул. „Братя Миладинови“ № 2
www.rzibl.bg

тел.:073/888701; факс: 073/582050
e-mail: rzibl@rzibl.org

ДОКЛАД

ЗА ШУМОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГРАД БЛАГОЕВГРАД ЗА 2021 г.

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА

Шумовата характеристика в община Благоевград се основава на **Нормативната уредба в областта на шума в околната среда и методи за оценка** съобразно европейското и българското законодателство.

Необходимостта от контрола и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета „относно оценката и управлението на шума в околната среда“.
- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005)
- Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004)
- Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ „за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда“ (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.).
- Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Благоевград. Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на *„Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива“*, утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ *„за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на*

стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението” (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г).

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (07.00 - 19.00 ч.).

II. ОПИСАНИЕ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ПУНКТОВЕ

Описанието и разпределението на контролните пунктове е съобразно вида трафик. В община Благоевград мониторираните пунктове са **17 броя** (Фиг.1.), както следва:

1. Пунктове принадлежащи към пътни трасета (47.04 % от общия брой):

- Контролен пункт №1 - бул. “Св.Св.Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “Владо Черноземски”;
- Контролен пункт №2 - бул. “Св. Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. ‘Илинден’;
- Контролен пункт №3 - кръстовище - ул.”Васил Левски” и ул.”Владо Черноземски”;
- Контролен пункт №4 - ул.”Александър Стамболийски” и ул.”14 полк”;
- Контролен пункт №5 - кръстовище – „II Основно училище”;
- Контролен пункт №6 - кръстовище – пл.”Гоце Делчев”;
- Контролен пункт №7 - ул.”Иван Михайлов” и ул.”Владо Черноземски”;
- Контролен пункт №8 - ул.”Полковник Дрангов” и ул.”Никола Вапцаров”.

2. Пунктове принадлежащи към железопътни трасета (11.8 % от общия брой):

- Контролен пункт №9 - ул.”Димитър Солунски” и бул.”Св. Св. Кирил и Методий”;
- Контролен пункт №10 - жп прелез – кв. ”Старо Струмско”.

3. Пунктове с промишлени източници на шум – производствено складови (23.52% от общия брой):

- Контролен пункт №11 - ул.”Васил Левски” пред ”Гимназия по текстил”;
- Контролен пункт №12 - ул.”Васил Левски” и ул.”Димитър Солунски”;
- Контролен пункт №13 - ул.”Димитър Солунски” – пред фабрика „Воршилов”;
- Контролен пункт №14 - ул.”14 полк” – кръстовище при “ЗМК”.

4. Пунктове върху територии, подлежащи на усилена шумозащита (17.6 % от общия брой):

- Контролен пункт №15 - кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина;
- Контролен пункт №16 - ул."Ал.Стамболийск" / пред МУЦ/;
- Контролен пункт №17 - ул."Григор Пърличев" – пред поликлиника и пред болница

Фиг.1. Видове контролни пунктове

Източник: РЗИ Благоевград

През м. септември и м. октомври 2021 г. РЗИ Благоевград проведе мониторинг на шума на територията на гр. Благоевград, съгласно действащите нормативни документи и утвърдения план на инспекцията. Измерванията бяха реализирани в 17 пункта при гъвкаво работно време на екипите от Дирекция «Обществено здраве» - отдел «Лабораторни изследвания» и отдел «Профилактика на болестите и промоция на здравето» в часовете от 07.00 часа до 19.00 часа.

За всеки контролен пункт на измерване, успоредно с акустичните измервания, са отчетени: интензивността и структурата на транспортните потоци, вида и състоянието на пътното покритие, наклон на улицата, вида на застрояване, етажност на сградите, брой на пътните платна по време на мониторинга.

II. РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

РЗИ Благоевград е провела измервания на градския шум в общо 17 бр. пунктове. Данни за шумовите нива на контролните пунктове за 2021 г. (Табл.1 и Табл. 1.1). Оценката се прави при сравнение на измерените или изчислените нива с граничните

стойности посочени в Наредба № 6 от 2006 г. В действащата, към момента, нормативна база няма понятие „пределно-допустими норми”.

Успоредно с акустичните измервания се отчита интензивността и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване.

Таблица 1. Данни за шумовите нива през 2021 г.

Пункт (вид, адрес)	Измерена/ изчислена стойност	Норма	над/в нормата
	Еквивалентно ниво на шума dB(A)	Гранична стойност dB(A)	
I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пъти, железопътни и въздушни трасета.	-	-	-
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	-	-	-
1. Бул. “Св.Св.Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “ВладоЧерноземски”	56	60	-
2. Бул. “Св. Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. ‘Илинден’	57	60	-
3. Кръстовище - ул.”Васил Левски” и ул.”Владо Черноземски”	57	60	-
4. Ул.”Александър Стамболийски” и ул.”14 полк”	55	60	-
5. Кръстовище – „II Основно училище”	53	60	-
6. Кръстовище – пл.”Гоце Делчев”	54	60	-
7. Ул.”Иван Михайлов” и ул.”Владо Черноземски”	54	60	-
8. Ул.”Полковник Дрангов” и ул.”Никола Вапцаров”	53	60	-
2.Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт	-	-	-
9. Ул.”Димитър Солунски” и бул.”Св. Св. Кирил и Методий”	60	65	-
10. Жп прелез – кв. ”Старо Струмско”	52	65	-
II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум -производствено-складови територии и зони.	-	-	-
11. Ул.”Васил Левски” пред”Гимназия по текстил”	54	70	-
12. Ул.”Васил Левски” и ул.””Димитър Солунски”	56	70	-
13. Ул.”Димитър Солунски” – пред фабрика „Воршилов”	57	70	-
14. Ул.”14 полк” – кръстовище при “ЗМК”	56	70	-
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилен шумозащита	-	-	-
15. Кръстовище кв.”Струмско” пред Детска градина	56	45	+
16. Ул.”Ал.Стамболийск” / пред МУЦ/	56	45	+
17. Ул.”Григор Пърличев” – пред Поликлиника и пред Болница	55	45	+

Общ брой на пунктовете с нивата над нормата	3	-	
---	---	---	--

Таблица 1.1 Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива на пунктовете през 2021г.

№	Пунктове – местонахождение	под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
I	Пунктове принадлежащи към пътни трасета	-	-	-	-	-	-	-
1	Бул. “Св.Св.Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “ВладоЧерноземски”	56	-	-	-	-	-	-
2	Бул. “Св. Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. ‘Илинден’	57	-	-	-	-	-	-
3	Кръстовище - ул. ”Васил Левски” и ул. ”Владо Черноземски”	57	-	-	-	-	-	-
4	Ул. ”Александър Стамболийски” и ул. ”14 полк”	55	-	-	-	-	-	-
5	Кръстовище – „II Основно училище”	53	-	-	-	-	-	-
6	Кръстовище – пл. ”Гоце Делчев”	54	-	-	-	-	-	-
7	Ул. ”Иван Михайлов” и ул. ”Владо Черноземски”	54	-	-	-	-	-	-
8	Ул. ”Полковник Дрангов” и ул. ”Никола Вапцаров”	53	-	-	-	-	-	-
II	Пунктове принадлежащи към железопътни трасета	-	-	-	-	-	-	-
9	Ул. ”Димитър Солунски” и бул. ”Св. Св. Кирил и Методий”	-	60	-	-	-	-	-
10	Жп прелез – кв. ”Старо Струмско”	52	-	-	-	-	-	-
III	Пунктове с промишлени източници на шум – производствено складови територии и зони	-	-	-	-	-	-	-
11	Ул. ”Васил Левски” пред ”Гимназия по текстил”	54	-	-	-	-	-	-
12	Ул. ”Васил Левски” и ул. ”Димитър Солунски”	56	-	-	-	-	-	-
13	Ул. ”Димитър Солунски” – пред фабрика „Воршилов”	57	-	-	-	-	-	-
14	Ул. ”14 полк” – кръстовище при “ЗМК”	56	-	-	-	-	-	-
IV	Пунктове върху територии, подлежащи на усилен шумозащита	-	-	-	-	-	-	-
15	Кръстовище кв. ”Струмско” пред Детска градина	56	-	-	-	-	-	-
16	Ул. ”Ал. Стамболийск” / пред МУЦ/	56	-	-	-	-	-	-
17	Ул. ”Григор Пърличев” – пред Поликлиника и пред Болница	55	-	-	-	-	-	-

III. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

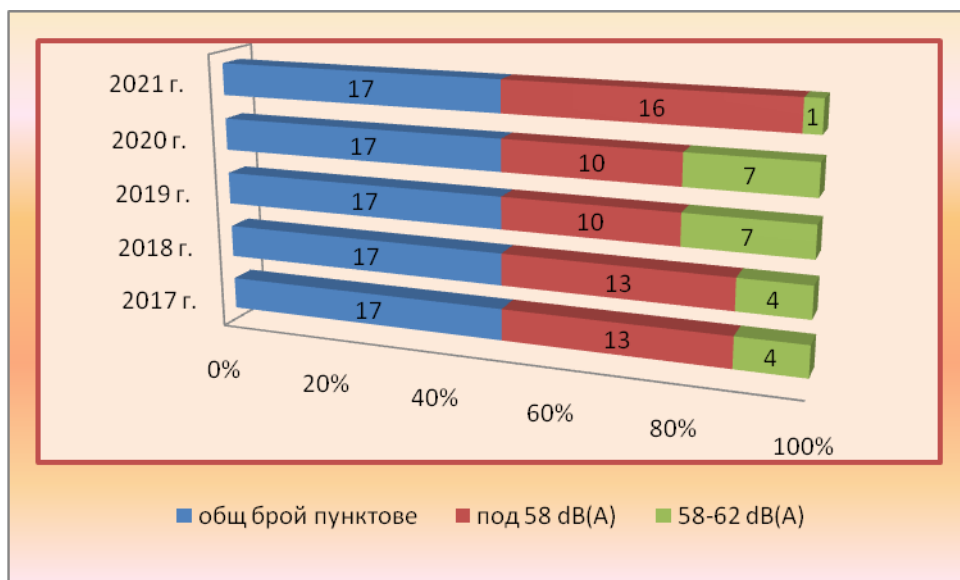
Еквивалентното ниво на шума в диапазона под 58 dB(A) е регистрирано в 16 пункта(виж.Табл.1). Измерените стойности са от 52 dB(A) до 57 dB(A) в сравнение с 2020 г., когато пунктовете с това еквивалентно ниво са 10. В осем от пунктовете се наблюдава намаление с 1 dB(A), в три от тях (Бул. “Св.Св.Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “Владо Черноземски”, Кръстовище – „II Основно училище” и ул.”Васил Левски” и ул.”Димитър Солунски”) намалението е с 2 dB(A). В един от пунктовете върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик (ул.”Александър Стамболийски” и ул.”14 полк”) намалението на еквивалентното ниво на шума е с 4 dB(A).

Еквивалентното ниво на шума в диапазон 58-62 dB(A) е измерено само в 1 пункт през 2021 г., отнасящ се до пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт (ул.”Димитър Солунски” и бул.”Св. Св. Кирил и Методий”- 60 dB(A).)

През 2019 г. и 2020 г. пунктовете с нива на шум в този диапазон са 7 (Бул. “Св.Св.Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “ВладоЧерноземски”, Бул. “Св. Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. ‘Илинден”, Кръстовище - ул.”Васил Левски” и ул.”Владо Черноземски”, ул.”Александър Стамболийски и ул.”14 полк”, ул.”Димитър Солунски” и бул.”Св. Св. Кирил и Методий”, ул.”Васил Левски” и ул.”Димитър Солунски”, ул.”Димитър Солунски” – пред фабрика „Воршилов”).

През 2017 г. и 2018 г. еквивалентното ниво на шума в този диапазон е измерено в 4 пункта (Бул. “Св.Св.Кирил и Методий” – кръстовище с ул. “ВладоЧерноземски, Бул. “Св. Св. Кирил и Методий” – кръстовище с ул. ‘Илинден” , Кръстовище - ул.”Васил Левски” и ул.”Владо Черноземски”, ул.”Димитър Солунски” и бул.”Св. Св. Кирил и Методий”).

Фиг.2. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2017÷ 2021 в %

Еквивалентното ниво на шума в диапазон над ГС*dB(A) е измерено в 3 пункта (Кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина, ул."Ал.Стамболийски" / пред МУЦ/, ул."Григор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница). От 2017 г. до 2021 г. и в трите пункта се запазват нива на шума над граничната стойност.

Таблица 2. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2021 г.

№поре	Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							над 82 dB(A)	над ГС*
			под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)			
	Благоевград	17	16	1	0	0	0	0	0	3	

ГС* - гранична стойност

Таблица 3. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в урбанизираните територии за периода 2017 ÷ 2021, в брой пунктове

Години	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)	над ГС*
2017 г.	17	13	4	0	0	0	0	0	3
2018 г.	17	13	4	0	0	0	0	0	3
2019 г.	17	10	7	0	0	0	0	0	3
2020 г.	17	10	7	0	0	0	0	0	3
2021г.	17	16	1	0	0	0	0	0	3

Източник: РЗИ Благоевград

Таблица.3. Разпределение на регистрираните шумови нива в пунктовете за периода 2017÷2021 г.

Пункт (вид, адрес)	Измерена/изчислена стойност квивалентно ниво на шума /ден/ dB(A)					Норма	над/в норм ата
	2017г.	2018 г.	2019г	2020 г.	2021 г.	Гранична стойност dB(A)	
I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.	-	-	-	-	-	-	-
<i>1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик</i>	-	-	-	-	-	-	-
Бул. "Св.Св.Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "ВладоЧерноземски"	58	58	60	58	56	60	-
Бул. "Св. Св. Кирил и Методий" – кръстовище с ул. "Илинден"	58	58	58	58	57	60	-
Кръстовище - ул."Васил Левски" и ул."Владо Черноземски"	60	59	60	58	57	60	-
Ул."Александър Стамболийски" и ул."14 полк"	56	56	60	59	55	60	-
Кръстовище – „II Основно училище"	55	55	55	55	53	60	-
Кръстовище – пл."Гоце Делчев"	54	54	55	55	54	60	-
Ул."Иван Михайлов" и ул."Владо Черноземски"	54	54	56	54	54	60	-
Ул."Полковник Дрангов" и ул."Никола Вапцаров"	53	53	54	54	53	60	-
<i>2.Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт</i>	-	-	-	-	-	-	-
Ул."Димитър Солунски" и бул."Св. Св. Кирил и Методий"	60	60	60	60	60	65	-
Жп прелез – кв. "Старо Струмско"	52	52	52	52	52	65	-
II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум -производствено-складови територии и зони.	-	-	-	-	-	-	-
Ул."Васил Левски" пред"Гимназия по текстил"	54	54	54	54	54	70	-
Ул."Васил Левски" и ул."Димитър Солунски"	56	56	59	58	56	70	-
Ул."Димитър Солунски" – пред фабрика „Воршилов"	57	57	58	58	57	70	-
Ул."14 полк" – кръстовище при "ЗМК"	56	56	57	57	56	70	-
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилена шумозащита	-	-	-	-	-	-	-
Кръстовище кв."Струмско" пред Детска градина	56	56	56	56	56	45	+
Ул."Ал.Стамболийски" / пред МУЦ/	55	56	55	55	56	45	+
Ул."Тригор Пърличев" – пред Поликлиника и пред Болница	55	55	56	55	55	45	+
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата	3	3	3	3	3	-	

Източник: РЗИ Благоевград

ИЗВОД: През 2021 г. не са установени нива на шума в диапазони от 63 dB(A) до и над 82 dB(A) в нито един пункт на територията на община Благоевград.

IV. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

В заключение можем да обобщим, че измерените еквивалентни нива на шум в контролните пунктове на Благоевград показват устойчивост на показателите и през 2021 г. С цел създаване на благоприятна и здравословна акустична среда е необходимо прилагането на разнообразни архитектурно - градоустройствени, хигиенни/технически, организационни, пътнотранспортни, лесозащитни и др. мероприятия от всички заинтересовани страни. За намаляване на източниците на шум РЗИ Благоевград препоръчва:

- стриктен контрол на техническата изправност на МПС;
- подходящи гладки улични настилки и малък наклон на улиците;
- подходяща организация на движението - ограничени и забранени за движение на МПС улици и зони, забрана за форсиране на двигателите, забрана за движение на мотоциклети и тежки камиони в определени райони и часове;
- Включване на екологичните въпроси при възлагане на обществени поръчки;
- Насърчаване придвижването пеша и с велосипеди;
- Залесяване на свободни площи и изграждане на озеленителни пояси.

Безспорно най-важната мярка е намаляването на шумовото замърсяване да бъде включено в политиките на общините за териториално устройство и изграждането на интегриран транспорт.

Пътната инфраструктура в Благоевград непрекъснато се обновява – с нова пътна настилка, изграждане на кръгови кръстовища , озеленяване, задължителни еднопосочни улици, синя зона, велоалея, околоръстен път и др. Приет е общ устройствен план /ОУП/ на община Благоевград с райониране на града по зони – промишлена, жилищна, смесена и др.

Ежегодно, във връзка с изпълнение на програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии, в съответствие с изискванията на Наредба № 54/2010г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда, РЗИ Благоевград предоставя на Община Благоевград карти за контрол на уличен шумов фон и улична характеристика на град Благоевград.

Община Благоевград е предприела действия по актуализация на общинска Програма за опазване на околната среда, съгласно изискванията на Глава пета от закона за опазване на околната среда/ДВ. Бр. 91/2002г., изм.ДВ. Бр.68/2015 г./ Като част от нея ще бъде разработен план за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда за община Благоевград.

Всяка година в РЗИ Благоевград постъпва информация от общинските администрации на територията на областта във връзка с предприети действия по предотвратяване и намаляване на шума в околната среда. Някои от тях са: зелена система като съвкупност от тревни площи, декоративна растителност и архитектурни елементи, регулиране на транспортния трафик, чрез план за организация на движението, забрана на движението на верижни машини по асфалтирани улици и шосета, ограничение на транспортни средства до центъра на урбанизираните територии, асфалтиране на натоварени улици и транспортни артерии, изместване на трафика извън големите градове и др. Тъй като градовете в област Благоевград са под 100 000 души население, последните нямат разработени и одобрени стратегически карти за шум в околната среда и план за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда.

Програмите за защита от шум в отделните градове са различни, отчитащи съответната индивидуалност на географско разположение, интензивност на движението, разположението на сградите и кварталите. Техническите средства и методи, които могат да са от полза при снижаването на шума, също са различни. Въпреки това, съществуват общи аспекти в дейностите по намаляване на нивата на шума в околната среда и те включват: изисквания за правилно планиране на жилищните и промишлените райони, на скоростни магистрали, летища и др.; разглеждане на жалбите от различни групи население, както в процеса на планиране, така и в следствие; оценка на съответствието на източника на шум (промишлено предприятие, търговски център, автомагистрала, железопътна линия и др.) с действащите законодателни актове.

Европейският парламент също играе решаваща роля в регулирането на процеса на намаляване на нивата на шума в околната среда.

В становище 25 юни 2014 г., Брюксел, Комитета на регионите към Европейския съюз прави препоръка да се преследва устойчив и цялостен подход в областта на градското развитие. Проблемите на градската мобилност не могат да бъдат разрешени чрез прилагане единствено на секторен подход. По-конкретно трябва да се вземе предвид връзката между градското измерение на транспортните политики и по-общото понятие за устройство на територията, с цел не само подобряване на градския транспорт и инфраструктурата, но и борба срещу разрастването на градовете и преосмисляне на

отношенията между градовете и тяхното обкръжение (градска и селска среда). Утежняващ фактор при малките и средните градове е фактът, че те се сблъскват с по-големи трудности при финансирането на проекти за подобряване на градската мобилност поради по-високата им цена и по-малките икономии от мащаба.

Европейската Комисия с предложение за приемане на Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно нивото на шума от моторни превозни средства цели да се намалят граничните стойности на шума на два етапа от по 2 dB(A) всеки за леките автомобили, микробусите, градските и междуградските автобуси. За камионите намалението ще е 1 dB(A) на първия етап, а на следващия — 2 dB(A). Първият етап ще бъде две години след публикуване на текста в Официален вестник, а вторият етап се предвижда да е 5 до 7 години след публикуването му. Освен това ще бъде въведен нов метод на изпитване, който е по-представителен за градското движение и е международно признат в рамките на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН). На последно място, предлага се да не е задължително оборудването на електрическите, както и на хибридните електрически превозни средства със звукови устройства (т.нар. „акустични системи за сигнализиране на превозното средство (АССПС)“, които ще помогнат на пешеходците и велосипедистите да забелязват по-лесно тези превозни средства.

Изготвил:.....

/Бианка Равначка - началник отдел „ПБПЗ“/